



Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

İbrahim AKIN
İzmir Milletvekili

İzmir, Karaburun, Mordoğan Ayıbalığı Mevkii'nde kıyıda başta kıyı kanunu olmak üzere ulusal mevzuata aykırılıklar oluşturan bazı yapılaşmaların ve kıyı yapısını değiştirecek nitelikte müdahalelerin yapıldığı gözlenmiştir.

Söz konusu mevkii aynı zamanda Uluslararası Doğayı Koruma Birliği (IUCN) tarafından koruma altına alınan 12 canlı türünden biri olan Akdeniz Foklarının (Monachus monachus) kalan son üreme ve yaşam alanlarından biridir. Akdeniz Foku, ülkemizin de taraf olduğu, BARSELONA - Akdeniz'in Kirlenmesine Karşı Korunması Sözleşmesi Eki Cenova Deklarasyonu; BERN - Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarının Korunması Sözleşmesi; CITES - Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Bitki ve Hayvan Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşmeler ile korunmaktadır.

Bu bölge "Foça-Karaburun bölgesi Türkiye'deki Öncelikli 5 Akdeniz Foku Yaşam Alanı" arasına alınmıştır. Ayrıca, 2012 yılında onaylanarak 2013 yılında hayata geçen "Akdeniz Fokunun Türkiye'de Korunması Ulusal Stratejik Eylem Planı"nda sınırları açıkça belirtilmiştir.

Bu çerçevede, Mordoğan Ardıç Mevkii Ayıbalığı koyunda bulunan mağaraların (ana mağara ve tünel mağarası), ilgili su ürünleri tebliği gerekleri yerine getirilerek insan baskısından (yüzme, oltayla balık avlama, kanoyla gezme vs.) ve turistik dalışlardan uzak tutulması gerekmektedir. Bilinen tüm yavrulamalar -belirli dönemlerde- bu mağara sisteminde meydana geldiği için önlem alınması nesli tükenme tehlikesi altında olan bu türün korunması için elzemdir. Öte yandan, bu önlemlerin her biri sadece tek bir türü (Akdeniz Foku'nu) korumadan öte, doğal yaşam alanlarının, daha geniş bir ifadeyle, deniz ve kıyı ekosisteminin bir bütün olarak korunmasına katkıda bulunacaktır.

Haziran 2023'de, bölgede ticari faaliyette bulunan "For you 35" isimli işletme, Ayıbalığı koyuna uzanan kayalıklar üzerine, dikenli tel ve çit çekerek iskele inşa etmiş, deniz bağlantısına engeller oluşturmuştur. Sualtı Araştırmaları Derneği (SAD) tarafından, Ulaştırma ve Altyapı

Bakanlığı'na verilen dilekçeye verilen cevapta, ilgili işletmenin söz konusu iskeleye ilişkin onaylı imar planının ya da rekreatif amaçlı iskele genelgesi kapsamında herhangi bir izninin kayıtlarda mevcut olmadığı belirtilmiştir. Dolayısıyla söz konusu iskelenin kaçak durumda olduğu resmi bir şekilde deklare edilmiştir. Ayrıca, İzmir Büyükşehir Belediyesi de kaçak iskeleler hakkında uyulması ve uygulanması gereken mevzuatı hatırlatarak Karaburun Belediyesi Başkanlığı'na bir uyarı yazısı yazmıştır. Karaburun Belediyesi ise yıkım gününün netleştirilmesi talebiyle Kaymakamlığa gerekli bildirimleri yapmış fakat herhangi bir geri dönüş alamamıştır. İskele hala hizmet vermekte ve varlığını sürdürmektedir. İlgili kurumlar, gereğini yerine getirmemekte, mevcut konu kurumdan kuruma taşınarak çözümsüzlüğe itilmektedir.

Öte yandan sahil şeridi ve hatta kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında kaldığı görülen yapılaşma 3621 sayılı Kıyı Kanunu 4. 5. ve 6. maddelerine de aykırıdır. Bu sebeptir ki iskele hem Kıyı Kanunu'na aykırılık teşkil etmekte, kaçak bir şekilde faaliyet göstermekte, hem de bölgede insan sirkülasyonunun artışına sebebiyet vermesi nedeniyle tehlike altında bulunan ve korunması uluslararası mevzuatlarla salık verilen Akdeniz Foklarının habitatlarını olumsuz etkilemektedir. Bütün bu usulsüz ve zarar veren pratikler karşısında bakanlığın üzerine düşen görevleri acilen yerine getirmesi elzemdir.

Bu bağlamda;

- 1- Söz konusu iskele, uluslararası mevzuat gereği korunması gereken bir bölge üzerine inşa edilmesi, imar izninin bulunmaması ve Kıyı Kanunu'na aykırılık teşkil etmesi sebebiyle yıkılması gerekmektedir. Şu ana kadar yıkım işleminin gerçekleştirilmemesinin gerekçesi nedir?
- 2- Bakanlık bu konuda ilgili mevzuatların hatırlatmasını yapmış mıdır? Yaptı ise, kimlere ve ne şekilde yapmıştır?
- 3- Kaymakamlığın görev alanı içerisinde, yetkilerini icra etmemesi ile ilgili herhangi bir soruşturma başlatılacak mıdır?
- 4- Koruma altında olması gereken bir türün yaşam alanına kast eden ve türe karşı mevcut tehlikeleri daha da hızlandıran bir uygulamaya imza atmış olan işletme hakkında işlem başlatılacak mıdır?
- 5- Akdeniz Fokuna dair bakanlığın sahip olduğu güncel veriler nelerdir?